

ЗВІТ

ПРО ПІДСУМКИ ДІЯЛЬНОСТІ ХДАК У 2015/2016 Н.Р.

І. Загальні положення

Минулий 2015/2016 н.р. у ХДАК характерний такими особливостями:

- 1) участь у обговоренні та підготовці законодавчих і нормативно-правових документів з питань вищої освіти;
- 2) ліцензування та акредитація освітньо-наукової діяльності;
- 3) організаційно-управлінська діяльність.

1. Участь у обговоренні та підготовці законодавчих і нормативно-правових документів з питань вищої освіти.

1.1. Підготовлені і надіслані до Міністерства культури України пропозиції до проектів Закону України «Про вищу освіту» стосовно особливостей культурологічно-мистецької освіти, підпорядкування внз культури та мистецтва Мінкультури, підготовки магістрів галузі культури і мистецтва на базі повної загальної середньої освіти. Пропозиції частково враховані при внесенні змін до Закону України «Про вищу освіту».

1.2. Підготовлені та надіслані до Міністерства культури України пропозиції щодо доповнення до «Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти». Пропозиції у більшості враховані у затвердженому постановою КМУ від 29.04.2015 р. № 266 «Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти».

1.3. Підготовлені і надіслані до Міністерства культури України пропозиції щодо Таблиці відповідності «Переліку напрямів 2006», «Переліку спеціальностей 2010» та «Переліку галузей знань 2015». Пропозиції повністю враховані у

затверджених наказом МОН України від 06.11.2015 р. у Таблицях відповідності «Переліку 2006», «Переліку 2010» і «Переліку 2015».

1.4. Надано МОН України пропозиції щодо участі провідних науково-педагогічних працівників ХДАК у роботі комісій та підкомісій Науково-методичної комісії МОН; 8 викладачів академії увійшли до складу НМК і стали розробниками державних стандартів вищої освіти (А.А. Соляник, О.В. Кравченко, Б.М. Колногузенко, З.І. Алфьорова, С.І. Гордєєв, В.М. Щепакін, О.В. Жукова, Г.В. Афенченко).

2. Ліцензування, акредитація.

2.1. За період з 2011 р. по 2016 р. було організовано та проведено ліцензування напряму «Туризм» (II рівень) спеціальностей «Менеджмент соціокультурної діяльності» (IV рівень), «Медіакомунікації» (IV рівень), «Управління інноваційною діяльністю» (IV рівень), підготовче відділення для громадян України, іноземних громадян, підготовки іноземних громадян за базовими спеціальностями (2011-2012 рр.).

2.2. Організовано проведення акредитації 7-ми спеціальностей ступеня «бакалавр», «магістр», ОКР «спеціаліст» (2016 р.).

2.3. Підготовлено та затверджено МОН України «Акт узгодження переліку спеціальностей, за якими здійснюється підготовка бакалаврів, спеціалістів, магістрів та ліцензованого обсягу Харківської державної академії культури (2015 р.)».

2.4. Підготовлено документи та ліцензовано освітню діяльність на третьому освітньо-науковому рівні (підготовка докторів філософії в аспірантурі за трьома науковими спеціальностями: 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа; 034 Культурологія; 231 Соціальна робота (Наказ МОН України № 523 від 18.05.2016 р.)

2.5. Збірники наукових праць «Культура України» та «Вісник ХДАК» затверджено Наказом МОН України 21.12. 2015 р. як фахові видання з культурології, мистецтвознавства та соціальних комунікацій.

2.6. ХДАК стала співзасновником журналу «Вісник Книжкової палати» разом з Державною науковою установою «Книжкова палата України імені Івана Федорова», який затверджений як фаховий із соціальних комунікацій 16.05.016 р. № 515.

3. Організаційно-управлінська робота.

3.1. Розроблено та затверджено вченою радою перехідні (2015/2016 н.р.) і нові навчальні плани у відповідності до Закону України «Про вищу освіту», листа МОН України від 13.03.15 р. «Щодо особливостей організації освітнього процесу та формування навчальних планів у 2015/2016 н.р.», інші інструктивні матеріали МОН України.

3.2. Розроблено та затверджено вченою радою базові документи з організації освітнього процесу: «Положення про організацію освітнього процесу», «Положення про систему забезпечення якості освіти (систему внутрішнього забезпечення якості) ХДАК», «Положення «Про порядок переведення студентів ХДАК, що навчаються за кошти юридичних або фізичних осіб, на вакантні місця державного замовлення», «Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної комісії у ХДАК», «Положення про стипендіальну комісію ХДАК», «Положення про порядок використання коштів, передбачених на виплату стипендій, надання матеріальної допомоги та преміювання студентів, аспірантів та докторантів ХДАК».

3.3. Підготовлено проект нової редакції Статуту ХДАК.

3.4. Оптимізовано структури факультету соціальних комунікацій, замість 3-х створено 2-і випускові кафедри: документознавства та книгознавства; бібліотекознавства та інформаційно-аналітичної діяльності.

3.5. Оновлено корпус завідувачів кафедрами: кафедра народних інструментів – доктор мистецтвознавства, професор Ю.І. Лошков; кафедра інструментів духового та естрадного оркестрів – В.М. Откидач.

2. Освітня діяльність

Зусилля науково-педагогічного колективу ХДАК були спрямовані на підвищення якості освіти, забезпечення її мобільності, привабливості та конкурентоспроможності на ринку праці, підготовки фахівців з високим рівнем професіоналізму, здатних ефективно застосовувати на практиці набуті знання.

Навчальний процес забезпечують 7 факультетів, 29 кафедр, з яких 23 – (випусків) та 2 центри: Міжнародної освіти і співробітництва та Центр безперервної освіти, в межах яких здійснюється освітня діяльність на підготовчому відділенні для іноземних громадян та підготовчих курсах для громадян України.

На сьогодні послуги надаються за декількома напрямками:

а) навчання громадян України за 15 напрямками підготовки і спеціальностями ступеня «бакалавр», «магістр» та освітньо-кваліфікаційного рівня «спеціаліст»;

б) навчання іноземних громадян за ступенями «бакалавр», «магістр» та ОКР «спеціаліст»;

в) діяльність підготовчого відділення для іноземних громадян;

г) робота підготовчих курсів для вступу громадян України до ВНЗ;

д) підготовка фахівців вищої кваліфікації через аспірантуру, докторантуру.

Серед зазначених напрямів основним в освітній діяльності ХДАК є підготовка фахівців за ступенями «бакалавр», «магістр» і ОКР «спеціаліст» як денної, так і заочної форми навчання. Для аналізу якості роботи викладачів ХДАК у цій сфері одним з головних факторів, хоча й не абсолютним, є відмінні результати у навчанні студентів. І тут є сенс привести декілька цифр.

Аналіз кількості студентів, які одержали дипломи з відзнакою за останні 3 роки, свідчить про певну стабільність результатів освітньої діяльності. При цьому зберігаються певні, і досить суттєві відмінності у результатах навчання бакалаврів і магістрів. Якщо кількість відмінників-випускників ступеня «бакалавр» в останні 3 роки коливається в межах 19-24%, то у магістрів цей показник значно вищий:

53% у 2013 р. і 60% у 2015 р. Пояснюється це не тільки більш коротким терміном навчання магістрів, а очевидно, тим, що в результаті цілеспрямованої роботи випускових кафедр, залучення кращих студентів до науково-дослідної і творчо-виконавської роботи до магістратури вступають найбільш підготовлені і в теоретичному і в практичному сенсі випускники.

Значно гірша картина з якістю навчання на заочному відділенні. Тут відсоток випускників-відмінників навчання становить 17-22 %, і з кожним роком погіршується.

Основні напрями діяльності ХДАК по підвищенню якості освітніх послуг визначені у «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти», розробленому у відповідності до Закону України «Про вищу освіту» і ухваленого вченою радою 29 травня 2015 р.

Основними напрямками діяльності кафедр факультетів, викладачів є постійний контроль за рівнем знань, умінь і навичок студентів з усіх предметів та їх об'єктивна оцінка.

За рівнями контроль якості є кафедральний, факультетський, ректорський, міністерський.

За видами: поточний (включаючи ректорські контрольні роботи), міжсесійний атестаційний контроль, комплексні контрольні роботи (ККР); підсумковий семестровий контроль, державна атестація.

Шляхи підвищення якості освіти:

1) Саме системність і об'єктивність у здійсненні усіх видів і рівнів контролю є дієвим засобом підвищення якості освітніх послуг.

2) Досить значущим для підвищення якості освіти є і наявність у студентів якісної навчально-методичної продукції (від підручників до програм практики) та методичних рекомендацій до самостійної роботи студентів. Саме розробка нового покоління методичних матеріалів до самостійної роботи студентів і стовідсоткове забезпечення ними усіх предметів і спеціальностей дозволить успішно реалізувати концепцію сучасної освіти на підвищення значимості самостійної

роботи в умовах скорочення аудиторного навантаження. Такі матеріали будуть сприяти і покращенню якості заочної форми навчання.

3) Якість навчання багато в чому залежить і від кадрового забезпечення освітнього процесу. І тут перш за все – поєднання наукової роботи викладачів зі змістом спеціальної, фахової підготовки майбутніх фахівців.

У цьому сенсі мабуть назріла необхідність переглянути та підготувати нове положення про випускову кафедру ХДАК, де чітко зафіксувати принцип поєднання наукової діяльності викладачів, які відповідають за формування фахових, спеціальних компетентностей майбутніх фахівців, з їх освітньою спеціальністю.

4) І ще один край необхідний крок – це свідома, реальна робота кожного викладача по формуванню у студентів етичних норм, які унеможливають плагіат.

Що стосується інших напрямів та якості їх роботи можна коротко представити основними цифровими показниками.

Так, контингент українських слухачів підготовчих курсів Центру безперервної освіти складав 105 осіб, з яких 50 у 2015/2016 навчальному році стали студентами ХДАК. Вперше ЦБО сформував групу з бібліотечних працівників у рамках підвищення їх кваліфікації і здійснив успішне навчання і випуск з наданням відповідного документу.

Що стосується Центру міжнародної освіти і співробітництва, то на підготовче відділення для іноземних громадян у 2013 р. було зараховано 11 студентів, у 2014 р. – 12, у 2015 р. – 11, успішно завершили відповідно: 9, 10 і 6 осіб.

Підсумовуючи можна зробити висновок про те, що забезпечення якості сучасної гуманітарної освіти передбачає комплексне вирішення низки завдань, серед яких удосконалення:

- змісту навчання (переходу від предметно розширеної абстрактної теоретичної інформації, недостатньо пов'язаної з практикою, – до системно орієнтовної основи практичних дій і результатів);
- педагогічної діяльності викладача (відмови від суто монологічного подання навчального матеріалу і переходу до застосування педагогіки творчої співпраці й діалогу викладача і студента);
- діяльності студента (переходу від репродуктивної позиції, пасивного сприйняття і запам'ятовування навчальної інформації до формування цілісного світорозуміння шляхом активного занурення у світ інтелектуальної, духовних, соціальної та предметної культури);
- технологічного забезпечення освітнього процесу (переходу від традиційних репродуктивних методів до інноваційних педагогічних технологій, які реалізують принципи спільної діяльності та творчої взаємодії викладача і студентів, єдності пізнавальної, дослідницької та практичної діяльності);
- освітнього середовища як системи впливу і умов формування та розвитку особистості, що реалізується в соціальному і просторово-предметному вимірах освітнього закладу (внутрішньому контексті діяльності педагогічного колективу та адміністрації навчальної установи);
- фінансового, матеріально-технічного, організаційного і кадрового забезпечення діяльності системи освіти;
- цілісного світосприйняття як контексту освітньої діяльності.

3. Створення системи професійно-орієнтованої іншомовної (англомовної) підготовки студентів

Нині фахівця нової генерації неможливо уявити без володіння іноземними мовами. Головною метою вивчення іноземних мов є формування у студентів загальних та професійно-орієнтованих комунікативних іншомовних

компетентностей, спрямованих на забезпечення ефективного спілкування в академічному та професійному середовищі.

Указом Президента України від 16.11.2015 р. № 641 2016 рік проголошено Роком англійської мови в Україні, що передбачає комплекс заходів.

Сучасні підходи та технології викладання іноземних мов сприяють вивченню мови, проте виникають суперечності між вимогами суспільства до підготовки фахівців і відсутністю системи іншомовної (англомовної) підготовки майбутніх фахівців зокрема з гуманітарних, культурологічних та мистецьких спеціальностей; між вимогами до якості викладання предмета і рівнем науково-теоретичного та технологічного рівнів його реалізації.

Йдеться про необхідність створення системи професійно-орієнтованої іншомовної (англомовної) підготовки студентів усіх освітньо-кваліфікаційних рівнів і спеціальностей, використанні ефективних методів форм і засобів формування комунікативної іншомовної (англомовної) компетентності у студентів, аспірантів, докторантів, науково-педагогічних працівників.

Досягненню зазначеної мети мають сприяти:

- на організаційно-адміністративному рівні:
- уніфікація навчальних планів з вивчення іноземної мови на всіх спеціальностях («Іноземна мова професійного спрямування» 1 к.),
- запровадження вибіркової складової освітньо-професійних програм для бакалаврів («Іноземна мова у професійному спілкуванні» 2 к.), факультативи «Ділова іноземна мова» 3 к.), курс за вибором («Друга іноземна мова» 4 к.).
- Для магістрів («Англійська мова професійного спрямування» 5 к., факультатив «Мовний практикум з англійської мови»)5 к.
- Для аспірантів – «Іноземна мова у науковій комунікації» 1 к., факультатив – «Англійська мова у наукових текстах» 2 к.
- Викладання профільних дисциплін іноземною (англійською) мовою, матеріально-технічна підтримка кафедри іноземних мов, зокрема мультимедійною дошкою Smartboard, а також іншими технічними засобами,

створення творчих груп з викладачів кафедри іноземних мов, які б розробили детальні навчальні матеріали для кожної навчальної дисципліни з іноземної мови на основі автентичних іншомовних джерел;

– на навчально-дослідному рівні: створення міжкафедральних об'єднань з метою підвищення ефективності міжкафедральної взаємодії, проведення науково-методичних семінарів з методики викладання англійської мови із застосуванням найсучасніших технологій у процесі навчання іноземним мовам, зокрема IT; написання дипломних, магістерських, дисертаційних праць, статей англійською мовою.

4. Проведення вступної кампанії

На денну форму навчання (бакалаврат) у 2016 році подано 2793 заяви (2015 — 1963; 2014 – 2318), на заочну форму навчання – 192 (2015 — 192; 2014 – 257).

Конкурс абітурієнтів на денну форму навчання в цілому по академії складав 13 осіб на місце (у 2015 — 9,31; 2014 – 12,4;), на заочну форму навчання – 3,2 (у 2015 — 2,83; 2014 – 2,89;). Найвищий конкурс спостерігався серед абітурієнтів, які вступали на денну форму навчання за напрямками: «Туризм» – 73; «Журналістика» – 34; «Менеджмент» – 23 (у 2014 – Туризм» – 44; «Реклама та зв'язки з громадськістю» – 30,2; «Менеджмент СКД» – 13).

Зараховано за державним замовленням на ОКР «бакалавр» на денну форму навчання в 2016 р. — 206 ; 2015 р. – 212, 2014 р. – 187; на заочну форму навчання в 2016 р. — 56 (-4 — бібліотечно-інформаційна діяльність); в 2015 р. – 68 (-1 — менеджмент), в 2014 р. – 89.

Зараховано за кошти фізичних та юридичних осіб на ОКР «бакалавр» на денну форму навчання в 2016 р. — 195 (2015 – 149; 2014 – 168); на заочну форму навчання в 2016 р. — 57 (2015 – 40, 2014 – 69).

На місця державного замовлення на підготовку за ОКР «спеціаліст» на денну форму навчання в 2016 р. зараховано 105 осіб (2015 — 98; 2014 – 115;) та на

заочну форму навчання 72 осіб (2015 — 68; 2014 — 100); за ступенем «магістр» — 49 осіб на денну форму навчання (2015 — 39, 2014 — 3).

Зараховано за кошти фізичних та юридичних осіб на ОКР «спеціаліст» на денну форму навчання в 2016 р. — 23 (2015 — 12, 2014 — 18); на заочну форму навчання в 2016 р. — 99 (2015 — 66, 2014 — 74); за ступенем «магістр» на денну форму навчання в 2016 р. — 33 (2015 — 26, 2014 — 24); на заочну форму навчання в 2016 р. — 69 (2015 — 63, 2014 — 68).

Загалом у 2016 р. на місця державного замовлення зараховано 488 осіб (2015 — 478; 2014 — 523;). За кошти фізичних та юридичних осіб — 476 (2015 — 354, 2014 — 421). Усього зараховано в 2016 році — 964 особи.

5. Безперервна освіта

Безперервною освітою у Харківській державній академії культури займається структурний підрозділ — Центр безперервної освіти, який існував на базі академії з 1997 по 2010 рік як Факультет довузівської підготовки та післядипломної освіти. Відразу після перейменування підрозділу протягом 2011/2012 років було підготовлено ліцензійну справу щодо ліцензування освітніх послуг з підготовки до вступу у вищі навчальні заклади громадян України. Ліцензування пройшло успішно, отримано ліцензію на п'ять років, тобто до 2017 року.

Станом на сьогодні основними напрямками діяльності Центру безперервної освіти є:

- організація та проведення підготовчих курсів для абітурієнтів;
- прийом та направлення науково-педагогічних працівників вніз України на підвищення кваліфікації шляхом стажування;
- розширення потенційної аудиторії абітурієнтів шляхом розробки та розповсюдження друкованої рекламної продукції, аудіо-, відео-матеріалів, інтернет-сторінки на сайті ХДАК;
- курси підвищення кваліфікації за всіма спеціальностями.

Для успішної роботи підготовчих курсів ХДАК та оцінки рівня потреб абітурієнтів Харківського регіону співробітниками Центру безперервної освіти здійснюється співпраця зі школами, гімназіями, ліцеями, коледжами, ВНЗ I - II рівнів акредитації та іншими навчальними закладами, що надають повну загальну середню освіту громадянам України. Співробітники всіх факультетів ХДАК регулярно проводять моніторинг потреби суспільства у випускниках, яких готує академія за всіма ліцензованими напрямками та спеціальностями, вивчають можливості їх працевлаштування та подальшого кар'єрного зростання. Результати цих досліджень, а також аналіз статистики кількості заяв вступників, поданих до приймальної комісії ХДАК протягом останніх п'яти років, свідчать, що з кожним роком усе більша кількість молоді має потребу отримати вищу освіту за напрямками й спеціальностями галузей «Культура» та «Мистецтво». До того ж, динаміка чисельності абітурієнтів, що бажають навчатися в системі довузівської підготовки ХДАК, демонструє сталий інтерес до цього напрямку підготовки.

Також центром проводилася значна робота з організації стажування викладачів ХДАК у ВНЗ Харкова, а також прийом на стажування викладачів інших ВНЗ Харкова та області.

У 2012/2013 н.р. пройшли стажування у ВНЗ м. Харкова 17 викладача ХДАК та 20 викладачів інших ВНЗ у ХДАК

У 2013/2014 н.р. ці цифри відповідно склали 16 – 41.

У 2014/2015 н.р. 83 – 52.

У 2015/2016 н. р. 44 викладача ХДАК проходили стажування без відриву від основного місця роботи:

У Харківській державній академії культури у 2015/2016 роках проходили стажування 57 викладачів вищих навчальних закладів м. Харкова та області. Забезпечували проходження стажування такі кафедри ХДАК:

На початку 2015/2016 навч.року. було отримано ліцензію на проведення курсів підвищення кваліфікації за всіма спеціальностями. Після проведення рекламної та профорієнтаційної роботи із бібліотеками м.Харкова та області,

науковими бібліотеками внз м. Харкова були сформовані 2 групи, які пройшли курси у грудні 2015 р. та березні 2016 р.

Центр безперервної освіти бере участь у профорієнтаційній роботі, яку проводить ХДАК.

Отже до основних результатів діяльності у 2015/2016 н.р. можна віднести:

- успішну роботу підготовчих курсів;
- введення «іноземної мови» до переліку дисциплін, які вивчаються на підготовчих курсах;
- організацію стажування як науково-педагогічних кадрів ХДАК, так і викладачів внз I-II та III-IV рівнів акредитації України;
- рекламну діяльність;
- діяльність курсів підвищення кваліфікації за спеціальністю «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа».

6. Міжнародні зв'язки

Важливий напрям сучасної діяльності ХДАК є налагодження різних видів міжнародного співробітництва з країнами далекого і близького зарубіжжя.

Серед основних результатів міжнародної співпраці у 2015/2016 н.р. слід назвати:

- навчання іноземних громадян;
- робота Центру міжнародної освіти та співробітництва;
- робота міжнародного відділу;
- участь працівників і студентів академії в міжнародних наукових конференціях.

- Протягом 2015/2016 н. р. Центром міжнародної освіти та співробітництва велася робота в першу чергу щодо розширення контингенту іноземних студентів, а також підвищення якості підготовки іноземних громадян.

Робота центру ускладнюється змінами, що відбулися в законодавчій базі України щодо порядку організації набору, навчання та перебування іноземних громадян на території України.

Невизначеність нормативної бази з певних питань, відсутність єдності в діяльності органів ДМС, МВС і Прикордонної служби значно ускладнили роботу з іноземними громадянами, а також спричинили те, що значна кількість іноземців, які виявили бажання навчатися в ХДАК, не змогли вчасно прибути на навчання.

Не зважаючи на зазначені перешкоди, набір на перший курс було здійснено, хоча в значно меншому обсязі, ніж було заплановано.

У 2015/2016 н. р. на навчання за ступенем бакалавр було зараховано 8 студентів на денну форму навчання, з них 4 – за напрями підготовки «Музичне мистецтво», 2 – за напрямом підготовки «Театральне мистецтво» 1 студент за напрямом підготовки «Менеджмент» та 1 студент на заочну форму навчання за напрямом підготовки «Кіно-, телемистецтво».

До магістратури було прийнято 7 іноземних студентів, з них 2 – за спеціальністю «Менеджмент», 1 – за спеціальність «Культурологія», 2 – за спеціальністю «Медіа-комунікації», 2 - за спеціальністю «Музичне мистецтво».

На підготовче відділення для іноземних громадян було зараховано 11 слухачів.

Також до аспірантури у 2016/2016 н. р. було зараховано 7 іноземних громадян, з них за спеціальністю «Теорія та історія культури» - 1 особу, за спеціальністю «Музичне мистецтво» - 6 осіб.

Таким чином, контингент іноземних студентів та аспірантів у 2015/2016 навчальному році у ХДАК становить 59 осіб, з них 26 студентів денної форми навчання, 7 студентів заочної форми навчання, 11 слухачів підготовчого

відділення, 8 аспірантів. Випуск 2016 року складає 9 бакалаврів та 6 слухачів підготовчого відділення.

Активно проводиться виховна робота серед іноземних студентів, спрямована на поширення серед іноземців інформації про особливості національної культури, звичаїв і традицій українського суспільства.

Зокрема, проводяться такі заходи: екскурсії по місту Харкову; «Знайомтесь, Україна»; Андріївські вечорниці; майстер-класи «Українська кухня», «Китайська кухня»; українська крашанка та кукла-мотанка; концерт українсько-китайської культури.

Здійснюються заходи щодо соціокультурної адаптації іноземних студентів в освітньо-культурному середовищі українського вищого навчального закладу, в яких активну участь беруть також українські студенти факультетів, представники студентської ради ХДАК.

У 2015/2016 н. р. при студентській раді ХДАК продовжував активно працювати заснований у 2013/2014 н.р. Центр міжкультурної комунікації та соціальної адаптації іноземців, метою якого є формування та впровадження в освітній процес програми соціокультурної адаптації та соціалізації іноземних студентів.

Продовжується робота щодо підготовки та видання навчально-методичної літератури з провідних дисциплін, призначених саме для іноземних студентів.

Серед пріоритетних перспективних напрямів роботи щодо розширення контингенту іноземних студентів у ХДАК необхідно відзначити підготовку іноземних громадян до вступу до ВНЗ на англomовну форму навчання, а також розширення можливостей українських студентів щодо продовження освіти у вищих навчальних закладах Європи, США, КНР за умови володіння ними англійською, німецькою, китайською мовами.

Протягом 2015/2016 навчального року ХДАК здійснювала різні види міжнародного співробітництва з вищими навчальними закладами близького та

далекого зарубіжжя. Важливе місце в міжнародному співробітництві посідає участь провідних викладачів академії у зустрічах та міжнародних конференціях.

Одним із провідних напрямків міжнародного співробітництва ХДАК є обмін інформацією із закордонними ВНЗ таких країн: Данія (Копенгагенський університет), ФРН (Університет прикладних наук, Потсдам), Великобританії (Університет Роберта Гордона, Абердін), Італії (Болонський університет), КНР (ун-т м. Наньчан), Університет Гонзага (м. Спокан, штат Вашингтон, США) та ін.

Відділ постійно здійснює переклади міжнародних інформаційних матеріалів і запрошень на замовлення спецкафедр ХДАК, анотацій та резюме для наукових статей викладачів ХДАК, допомагає листуватися з можливими абітурієнтами з країн Азії й Африки, бере участь в англomовному оформленні документів іноземних студентів ХДАК, відповідає за англomовну частину сайту академії, анотації та резюме англійською мовою у фахових збірниках наукових праць «Культура України» та «Вісник ХДАК».

Широкі міжнародні зв'язки дають можливість колективу ХДАК ефективно використовувати кращі досягнення світової освітньої спільноти в освітньому процесі та науково-творчій діяльності.

7. Науково-методичне забезпечення освітнього процесу

У 2015/2016 навчальному році науково-методична робота академії, факультетів і кафедр була спрямована на перегляд та оновлення навчальних програм і науково-методичних матеріалів згідно Закону України «Про вищу освіту» та «Положення про організацію освітнього процесу у ХДАК».

Діяльність науково-методичних семінарів зосереджена на кафедрах і факультетах ХДАК, тематика яких зосереджена на з'ясуванні профільних проблем, пов'язаних з методикою викладання та навчально-методичним забезпеченням навчальних дисциплін. Дану роботу очолюють методичні ради кафедр і факультетів, яка відбивається в планах і звітах відповідних рад.

Школа педагогічної майстерності функціонує на рівні академії багато років. Це форма підвищення рівня професійно-педагогічної майстерності, що сприяє створенню атмосфери колективного пошуку і творчості, органічному поєднанню традиційних та інноваційних форм освітньої діяльності, залученню викладачів і студентів до науково-дослідницької діяльності, самовдосконалення і самореалізації в освітньо-науковій та викладацькій діяльності.

Школа педагогічної майстерності ХДАК у 2015/2016 н.р. зосереджувала свої зусилля на таких основних напрямках:

а) координації діяльності методичних рад кафедр і факультетів, академії в цілому;

б) визначенні основної спільної для всіх проблематиці навчально-методичного характеру на даний навчальний рік і на перспективу;

в) чіткий розподіл засідань Школи на два взаємопов'язаних напрями:

– Школу передового педагогічного досвіду (майстер-класи, тренінги, семінари провідних викладачів (С.В. Частник, І.О Борис, С.І. Гордєєв);

– Школу молодого викладача (обговорення нових законодавчих і нормативних документів, новітніх методів освітньої, наукової і виховної діяльності, нові педагогічні технології).

До діяльності Школи було залучено не лише викладачів а й співробітників бібліотеки (С.В. Євсєєнко).

8. Науково-дослідницька діяльність

Забезпечення високої якості освіти неможливе без її поєднання з науковою роботою.

За звітний період виконано таку науково-дослідницьку діяльність, а саме:

8.1. Ліцензовано аспірантуру за III освітньо-науковим рівнем за трьома спеціальностями:

– 231 Соціальна робота (галузь знань 23 – Соціальна робота, ліцензійний обсяг 6 осіб);

- 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа (галузь знань 02 – Культура та мистецтво, ліцензійний обсяг 6 осіб);
- 034 Культурологія (галузь знань 03 – Гуманітарні науки, ліцензійний обсяг 8 осіб) (Наказ МОН України № 523 від 18.05.2016 р.).

Розроблено та затверджено на вченій раді ХДАК освітньо-наукові програми та навчальні плани з усіх наукових спеціальностей, а також «Правила прийому до аспірантури і докторантури ХДАК».

Сформоване державне замовлення на підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів на 2016 рік.

8.2. Збірники наукових статей ХДАК «Культура України» затверджено Постановою МОН України як фахове видання з культурології та мистецтвознавства, а «Вісник ХДАК» як фахове видання із соціальних комунікацій(21.12.2015 р., №1328);

- змінено склад редколегій, доповнено закордонними вченими; створено сайти обох збірників; отримано ISSN 2410 – 5325 «Культура України» ISSN 2410 – 5333 «Вісник ХДАК»;
- збірники подано на порталі в інформаційному ресурсі «Наукова періодика України», в реферативних базах даних «Україніка наукова» та «Джерело»;
- збірники індексуються в наукометричній базі «Російський індекс наукового цитування» (ліцензійний договір 059 - 02/2016);
- збірники передаються в електронному вигляді до БД Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського;
- щорічно видається по 4 випуски кожного видання.

8.3. свідченням результативності науково-дослідницької діяльності є підвищення наукового цензу викладачів і співробітників академії, підготовка та успішний захист ними докторських і кандидатських дисертацій.

Моніторинг останніх п'яти років (2011-2016 рр.) свідчить, що за цей період захистили дисертації **37** викладачів ХДАК: з них **14** докторських і **23** кандидатську дисертації:

Нині дисертаційні дослідження здійснюють **34 викладачів** і співробітників ХДАК. Серед них: **16 докторські дисертації та 28 кандидатські дисертації**.

У 2016 р. аспірантуру закінчують 5 осіб: Г.М. Бреславець, В.Д. Міз'як, С.С. Ростовцев, П.Д. Макаренко, К.І Чайковська. Усі випускники представили дисертації науковим керівникам, у червні відбувся попередній розгляд дисертацій на кафедрі.

Серед тих, хто в перспективі мають захистити кандидатські дисертації: В.В. Воскобойнікова (2017 р.), К.В. Ситченко (2017 р.), І.В. Дерев'янка (2018 р.), М.О. Чумаченко (2018 р.), Н.М. Семенова (2018 р.), Я.К. Сапего (2018 р.), І.В. Проненко (2018 р.), Н.О. Черкасова (2019 р.), П.О. Попова (2019 р.), Є.В. Янина-Лідовська (2019 р.)

8.4. ХДАК стала співзасновником разом з Державною науковою установою «Книжкова палата України ім. Івана Федорова» науково-практичного збірника «Вісник Книжкової палати» (у галузі технічних, історичних наук та соціальних комунікацій).

8.4. Перереєстровано в МОН України 2 спеціалізовані вчені ради:

- Д 64.807.01 за спеціальностями «Теорія та історія культури» та «Українська культура»; у галузі культурології та мистецтвознавства;
- Д 64.807.02 а спеціальностями «Документознавство, архівознавство» та «Книгознавство, бібліотекознавство, бібліографознавство» у галузі соціальних комунікацій.

8.5. Редакційно-видавничим відділом та бібліотекою ХДАК підготовлено до друку: 3 монографії, 4 збірники наукових праць «Культура України», вип.52, 53; Вісник ХДАК, вип. 48,49) 2 програми і тези наукових конференцій, 1 бібліографічний покажчик, 1 дайджест, 2 біобібліографічних покажчики, 2 навчальних посібники, 50 програм та навчально-методичних матеріалів, 3 автореферати дисертацій.

8.6. Щорічно викладачами ХДАК публікується понад 1000 праць. Так у 2015/2016 навчальному році опубліковано 1012 праць з них 57 іноземними

мовами, серед праць: 12 монографій, 11 підручників і навчальних посібників, 87 методичних матеріалів, 496 наукових статей, 396 тез наукових доповідей, 8 тез збірників наукових праць, 2 збірники тез і програм конференцій, 1 біобібліографічний покажчик та ін.

8.7. Запроваджений у 2012 р. внутрівузівський рейтинг свідчить, що у 2015/2016 н.р. а кількість публікацій кафедри академії посіли такі місця: 1 – кафедра філософії та політології; 2 – кафедра менеджменту і адміністрування; 3 – теорії музики та фортепіано; 4 – туристичного бізнесу; 5 – документознавства та книгознавства.

8.8. У 2015-2016 навчальному році викладачами ХДАК видано 8 підручників, навчальних посібників і 9 монографій.

8.9. Щорічно в академії проводяться до 20 міжнародних, всеукраїнських, регіональних, міжвузівських наукових конференцій круглих столів, майстер-класів тощо. Серед найавторитетніших можна назвати: міжнародні наукові конференції «Культурологія та соціальні комунікації: інноваційні стратегії розвитку», «Пам'яткоохоронні традиції Слобожанщини», всеукраїнські – «Культура та інформаційне суспільство XXI століття», II студентська інтернет-конференція «Інформація. Наука. Бібліотека. Весна» (Львів, Вроцлав, Харків, Мінськ), «Короленківські читання» та ін.

8.10. Учені ХДАК разом з Інститутом культурології Національної Академії мистецтв України опрацьовують загальнодержавну НДР «Українська культура: історико-культурологічні виміри, а також 2 зареєстровані в УкрІНТЕІ України фундаментальні НДР: «Вітчизняна та світова культура: історико-теоретичні аспекти» та «Документально-комунікаційні структури суспільства: інноваційні стратегії розвитку». У їх розробленні беруть участь не лише викладачі а й аспіранти і студенти.

У науковому сенсі академія тісно співпрацює з профільними ВНЗ та науковими установами. Розширено співпрацю з Національною академією мистецтв України (НАМУ).

8.11. Студенти гідно представляють академію на всіх рівнях – здобувають перемоги у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт, на студентській науковій олімпіаді, у різноманітних конкурсах, фестивалях, форумах, олімпіадах. За результатами освітньо-наукової роботи у 2015/2016 н.р. 14 студентів отримали іменні стипендії: 3 – Президента України (А. В. Мусяченко, О. В. Стецкович, Л. Т. Шатохіна); 1 – Верховної Ради України (О. О. Бобрищенко); 1 – Академічна стипендія ім. С. Грушевського (К. В. Качур); 1 – Обласна стипендія студентам ВНЗ із числа сиріт (А. О. Горлова); 1 – Обласна стипендія ім. О. С. Марсельського; 7 – стипендії вченої ради ХДАК (А. В. Бутейко, Р. О. Лисенко, О. О. Сторожик, А. Ю. Левченко, С. О. Панасюк, Ю. А. Михайлова, С. О. Возняк).

9. Творчо-виконавська робота

Багаторівневність і різновекторність творчо-виконавської роботи засвідчує її вагомість і важливість у системі видів діяльності ХДАК як мистецького ВНЗ. Відродження дії Художньої ради ХДАК сприятиме подальшому розвитку творчо-виконавської роботи. Відводячи чільне місце кожному з творчих заходів, що відбулися упродовж навчального року, слід спеціально відмітити найбільш знакові з них, ті, що набули масштабу події у мистецькому житті.

Творчо-виконавські заходи підлягають диференціації за такими класами як: створення нових творів (композицій), фестивалі, конкурси, концерти, урочисті свята й вечори (зокрема, присвячені професійним святам), майстер-класи, педагогічно-студентські й науково-методичні семінари.

Слід підкреслити, що художні факультети ХДАК представляють відомі й талановиті митці, що зумовлює високий рівень творчої роботи ВНЗ, затребуваність вихованців академії та їх учителів у міських, обласних, міжміських, національних і міжнародних заходах.

Викладачі і студенти ХДАК брали участь в організації, проведенні та були членами журі численних фестивалів.

9.1. Для престижу академії значущими є ті, що відбувалися на базі ХДАК:

– Фестиваль «Театр майбутнього», що супроводжувався не тільки показом вистав, а й науковою конференцією (факультет театрального мистецтва, організатори — І.О. Борис, В.М. Гориславець);

– IV Фестиваль екранного мистецтва та фотографії «Золотий кадр» ХДАК, який проводить факультет кіно-, телемистецтва. Фестиваль є знаним не лише у нашому місті, але, завдяки включенню до складу журі випускників факультету, які працюють у різних містах України, Сирії, Ізраїлю, США, його відомість поширюється. Слід готувати процес переведення Фестивалю до рівня національного, а згодом — і міжнародного.

– Фестиваль “SongDansFest” (під керівництвом з.а. України, зав. кафедрою естрадного співу Л.В. Кудрич). Можна також перетворювати його на Національний.

Міжнародні фестивалі на базі ХДАК:

– Фестиваль талантів китайських студентів на прохання Посольства КНР в Україні, у організації і проведенні якого брали участь усі мистецькі факультети ХДАК;

Нагороди на Фестивалях і конкурсах за межами Академії культури:
Перемоги Академічного хору ХДАК (худ. керівник доцент В.Г. Бойко, хормейстер Воскобойнікова В.В., концертмейстер Запара І.О.), які отримали «Благодарность за прекрасные плоды на ниве духовного просвещения и впечатляющее выступление на VIII Празднике русского православного духовного пения Покровские голоса» (зала Харківської обласної Філармонії);

На закритті Фестивалю до 80 - річчя від дня народження народного артиста України В. Палкіна (Органний зал) академічний хор ХДАК нагороджений грамотою Харківської обласної філармонії за вдалий виступ;

На II Міжнародному музичному конкурсі «МИР МУЗЫКИ» (Россия – Австрія, г. Южноуральск – г. Зальцбург) академічний хор студентів ХДАК удостоєний звання лауреата I ступеню;

Академічний хор ХДАК дістав звання абсолютного переможця "Internet Music Champion of the World 2016" у номінації «Хор» VI Міжнародного музичного конкурсу «INTERNATIONAL MUSIC COMPETITION 2016» (Belgrade, Serbia) як лауреат 1 ступеню в двох категоріях: «Духовна музика» і «Світова музика»;

На II International competition «Welt der Musik» (проводився Культурно-просвітницьким центром органного мистецтва ім. В.Ф. Одоевського (Москва), Міжнародним товариством любителів мистецтва і музики «Pro Akkord e. V. Билефельд, Германия»), Міжнародним товариством Густава Малера (Відень, Австрія), Творчим об'єднанням «Співдружність» (Росія, Німеччина, Австрія) Академічний хор студентів ХДАК отримав Диплом і звання лауреата 1 ступеню у номінації «Хори академічні» (VI вікова категорія);

На 35 Міжнародному конкурсі «Хайновські дні церковної музики» (місто Хайновка, Польща) Академічний хор ХДАК став володарем Гран-Прі конкурсу (упродовж перебування в Польщі було проведено 4 концерти хору).

– Відкриття XVIII Міжнародного фестивалю «С. Рахманінов і українська культура» відбулося завдяки концерту Академічного хору студентів (у Харківській обласній філармонії);

– студентський театр “Академія” (художній керівник — з.д.м. України, професор, лауреат міжнародних театральних фестивалів і творчих премій С.І. Гордєєв; І.В. Мащенко) нагороджений дипломом 1 ступеню 1 Міжнародного фестивалю молодіжних театральних колективів вищих навчальних закладів «Класика на сцені» (Уфімський державний інститут мистецтв імені Загіра Ісмагілова, Росія) за інсценування повісті класика української літератури О. Кобилянської «У неділю рано зілля копала» ;

Кафедрою естрадного співу ХДАК під керівництвом заслуженої артистки України, доцентом Л.В. Кудрич проведено:

– Міжнародний фестиваль-конкурс вокального та хореографічного мистецтв «DanceSongFest 2015» (Харків, 2015 р.). Лауреатами конкурсу стали студенти ХДАК: Смаль Тетяна; Шагаков Єгор; Кашура Лоліта; Литвинова Марія; Кирикова Карина; Скіба Кристина; дует Тетерін Роман та Бойко Анна

Лауреатом I ступеня VI Міжнародного конкурсу вокального мистецтва «Співоча перлина» (Дніпродзержинськ) стала Стецкович Олена (студентка кафедри естрадного співу).

Кафедрою естрадного співу був проведений телеміст Харків – Хмельницький (з телеверсією); а також “ХарківФест” , що об’єднав таланти представників інструментального, вокального і хореографічного видів мистецтва.

На VIII Міжнародному конкурсі баяністів-акордеоністів “Inter Svitiaz accomusik -2016” (м. Луцьк) студент III к. А. Ключко одержав диплом лауреата 2 премії (викладач — Т.В. Пасічинська);

На IV Всеукраїнському музичному конкурсі — фестивалі “АРТ-Домінанта” (ХНПУ імені Г. Сковороди) студентка Ю. Іванська одержала диплом лауреата III ступеню (клас ст. викладача Н.В. Мельник).

Переможцями Всеукраїнського конкурсу телепроекту “Єднання”, проекту “KharkivFest” (художній керівник — заслужена артистка України, завідувач кафедри естрадного співу ХДАК Л.В. Кудрич) стали студенти факультету музичного мистецтва Ю. Іванська (бандура), А. Авраменко (бандура), М. Красковський (гітара), які отримали у відповідних номінаціях дипломи I ступеню; ансамбль народних інструментів “Посіпаки” удостоєний Гран-При конкурсу.

Диплом I ступеня V Міжнародного фестивалю-конкурсу мистецтв та творчості (м. Дніпропетровськ – 2016) отримав студент 3 курсу П. Кулішкін П. (кафедра інструментів духового та естрадного оркестрів, зав. кафедрою — доц. А.В. Гладких);

Лауреатом I ступеня Всеукраїнського багатожанрового фестивалю-конкурсу «Коронація зірок» у номінації «Інструментальний жанр» (Харків) – став студент 3 курсу П. Кулішкін. Викладачі кафедри інструментів духового та естрадного оркестрів одержали подяку за активну діяльність, спрямовану на розвиток культури та мистецтв Всеукраїнського багатожанрового фестивалю-конкурсу «Коронація зірок»;

Диплом I ступеню на Всеукраїнському джазовому Фестивалі (ХССМШ-і) отримав джазовий ансамбль під керівництвом ст. викладача ХДАК Ю.І. Ковача;

Переможцем I Джазового Фестивалю «Українська весна» став джазовий ансамбль під творчим керівництвом студента І. Япринцева;

Диплом II ступеня на Відкритому фестивалі-конкурсі виконавського мистецтва гри на духових інструментах учнів та викладачів початкових спеціалізованих мистецьких навчальних закладів (шкіл естетичного виховання) «Полтавська битва» (Полтава) отримав Естрадний ансамбль (у складі: Попеску А., Япринцев І., Мірошніченко Р., Тітов О., Гаряжа П., Гресь А., Буденний В., Секачов О.);

Лауреатом I ступеня II Європейського відкритого фестивалю-конкурсу інструментального та вокального мистецтва «Таланти XXI століття» (номінація соло, саксофон) став Ігор Япринцев (м.Харків – 2016 р.).

Студентка Клименко Г.Г. (клас ст. викл. Козеняшева Є.А.) стала лауреатом I ступеню Міжнародного фестивалю-конкурсу мистецтв «Весняна феєрія» (Дніпропетровськ);

Переможцями конкурсів солоспіву та гуртового співу Відкритого фестивалю традиційної народної культури «Крокове коло» стали: у номінації автентичний спів — студенти В. Кравченко (1 місце, клас доц. О.А. Шишкіної), В. Пудченко (II місце, клас доц. В.В. Осипенко), в номінації гуртовий спів - фольклористичний гурт «Фарби» (диплом I ступеню); в номінації “солоспів” - студентка 5 курсу І. Львова;

- на Обласному фестивалі-конкурсі акустичного вокального мистецтва “Живий звук — 2016” (Харків) студентки І. Дриль (3 курс) та О. Бреславець (4 курс) отримали Диплом 1 ст. в номінації “Вокальний (народний) ансамбль”; Диплом 1 ст. в номінації “Сольний (народний) спів” одержала студентка О. Бреславець;
- на Міжнародному конкурсі вокально-хорового й вокального виконавства “Поющее Белогорье” (Белгород, Росія) Диплом лауреата II ступеню отримала студентка 5 к. Ірина Львова (клас ст. викл. Г.М. Бреславець);
- на Регіональному фестивалі-конкурсі вокальної музики, присвяченому пам'яті народної артистки України О. Петрусенко (Балаклея, Харківська обл.), Гран-при отримала К. Тащилкіна, 1 місце — К Жук (клас доц. О.А. Шишкіної); В. Пудченко одержала 2 місце (клас доц. В.В. Осипенко); вокальний колектив «Лада» завоював 1 місце в номінації «Фольклорні ансамблі»;
- участь фольклористичного гурту «Лада» (творчий керівник — доц. О.А. Шишкіна) у Фестивалі колядок (Успенський собор М. Святогорська).

У IV Всеукраїнському музичному конкурсі-фестивалі «Арт — Домінанта» (ХНПУ) брав участь ансамбль «Посіпаки».

У 29 Міжнародному фестивалі народної музики і пісні «Райдужний світ народних мелодій» (СМТ Комсомольський Зміївського району) брали участь ансамбль народної музики «Стожари», інструментальне тріо «ЦимБанДо», оркестр народних інструментів ХДАК (худ.керівники - ст. викладачі Н.В. Мельник, О.В. Савицька).

– На Харківському всеукраїнському конкурсі читців імені Р.О. Черкашина III місце виборов студент 3 курсу ХДАК А. Неразік (творчий керівник — В.Ф. Кучина);

– У Міському конкурсі студентських проектів (за ініціативою Харківського міського голови Г.А. Кернеса) “Харків — місто молодіжних ініціатив”, у номінації “Харків — місто відкрите, творче, толерантне” - перемога студентів факультету КТМ, що представили творчий проект “Золотий кадр” (2 місце);

У Київському всеукраїнському конкурсі імені Лесі Українки: переможницею стала студентка 2 курсу факультету театрального мистецтва О. Верняховська (гр. 1 — ТА), яка отримала 1 премію (творчий керівник — О.О. Світлічна);

Благодійні заходи.

Цього навчального року особливого значення у творчо-виконавській роботі набув благодійний напрям. Серед благодійних концертів, проведених викладачами і студентами ХДАК, слід відзначити такі, як:

Благодійний бал (кафедри факультету хореографічного мистецтва) у залі ХІІІ.

Благодійний концерт (кафедри факультету хореографічного мистецтва).

Благодійний ректорський бал (влаштований факультетом хореографічного мистецтва).

Благодійний концерт Академічного хору студентів ХДАК (на користь випускника ХДАК Руслана Кальдараса) в залі Харківської Філармонії.

Благодійні заходи різного роду у майбутньому слід поширювати, присвячуючи їх не тільки певним особам, а й, наприклад, воїнам АТО, дітям-сиротам.

Благодійно-волонтерські акції.

«День гідності та солідарності» - благодійно-волонтерська акція проекту «Територія надії», який здійснює факультет КТМ (збір гуманітарної допомоги для Харківського військового шпиталю; відвідування дитячого будинку). До цих акцій варто було б долучитися й іншим факультетам;

– участь факультету КТМ у святі волонтерів на базі Харківського державного університету внутрішніх справ;

– «Віч- на- Віч».

10. Виховна робота

Стрижневим завданням усієї системи виховання в Україні є виховання громадянина. Тому у ХДАК важливим є використання теоретичної парадигми національного виховання через тріаду рис особистості "громадянин – патріот – гуманіст". Академія за своїм статусом зобов'язана професійно готувати не тільки дипломованих спеціалістів, а й виховувати різнобічно розвинених громадян, для цього вона має необхідну інфраструктуру, організаційні та кадрові ресурси.

Пріоритетним напрямком у виховній роботі є формування особистості, яка усвідомлює свою належність до українського народу, вона спрямована на втілення в життя української національної ідеї, виховання людини демократичного світогляду, яка поважає громадянські права і свободи, традиції народів і культур світу, національний, релігійний, мовний вибір кожної людини.

Завданнями виховання студентської молоді є:

- формування національної свідомості, гідності громадянина, виховання поваги й любові до рідної землі й українських традицій;
- підготовка свідомої інтелігенції України, збереження інтелектуального генофонду нації;
- вироблення чіткої громадянської позиції, прищеплення молодим людям віри у верховенство закону, який є єдиною гарантією свободи;
- підняття престижу української мови в академічному середовищі, забезпечення і розвиток україномовного освітнього простору;
- формування у суспільній свідомості переваг здорового способу життя, культу соціально активної, фізично здорової та духовно багатой особистості;
- створення необхідних умов для ефективного розвитку студентського самоврядування, виявлення його потенційних лідерів та організаторів;
- забезпечення високого рівня професійності та вихованості молодої людини, сприяння розвитку індивідуальних здібностей, таланту та самореалізації;

- плекання поваги до своєї alma mater, дотримання і розвиток демократичних та академічних традицій вищого навчального закладу.

Проведення комплексу організаційно-виховних заходів в академії, які сприяють досягненню цієї мети, складається з освітньо-виховної роботи кафедр і факультетів, з роботи кураторів академічних груп, діяльності органів студентського самоврядування.

В основі освітнього середовища академії лежить система міжособистісних комунікацій між його суб'єктами: адміністрацією, викладачами та студентами. Трансляція моделей, теоретичних концепцій та адміністративних рішень у практику освітньої реальності відбувається в результаті діяльності основних суб'єктів освітнього процесу. Від того, наскільки злагодженою, узгодженою є ця діяльність, залежить ефективність освітньо-виховного процесу.

Для підвищення якості виховної роботи в Академії створена певна організаційна структура, яка включає в себе:

- ректорат, деканати, випускові кафедри; куратори (84 особи) керівники курсів; викладачі навчальних дисциплін; органи студентського самоврядування (академії, факультетів, гуртожитків № 1 і № 2) тощо; старостати; науково-творче товариство студентів, аспірантів, докторантів; Центр міжнародної комунікації та соціальної інтеграції студентів; бібліотека; психологічна служба академії; пункт охорони здоров'я та ін.

Вони працюють більш-менш скоординовано через налагоджену співпрацю і комунікаційні зв'язки.

Це управлінська ланка, яка взаємодіє з іншими у системі позааудиторної виховної роботи і забезпечує її організацію на рівні студентської академічної групи. Результатом діяльності куратора є набуття молодою людиною соціального досвіду поведінки, формування національної самосвідомості, ціннісних орієнтацій і розвиток індивідуальних якостей особистості.

Студентська рада Харківської державної академії культури заснована у 1998 році.

Студентська академічна рада (САР) є органом студентського самоврядування, утвореним з метою сприяння створенню умов для прозорості, чесності та відкритості освітнього процесу. Студентська рада і профком, це дві різні структури, не підзвітні одна одній, але вони співпрацюють, щоб зробити навчання студента максимально цікавим і ефективним. Якщо пояснювати коротко, то профком займається життям студента поза навчанням, САР безпосередньо втручається в освітній процес з метою підвищення рівня та якості освіти. Основними завданнями САР є представлення, забезпечення і захист прав та інтересів студентів, зокрема стосовно організації освітньо-виховного процесу.

У ХДАК діють 7 студентських рад факультетів, представники яких входять до складу студради академії.

Проведена значна робота по вдосконаленню нормативної бази функціонування органів студентського самоврядування в ХДАК відповідно до вимог Закону України «Про вищу освіту», а саме:

- Положення про студентське самоврядування Харківської державної академії культури (28.11.2014 р.);
- Внесено доповнення до нового Статуту ХДАК в частині функціонування органів студентського самоврядування (2016 р.);
- Положення про студентський гуртожиток ХДАК (2016 р.);
- Правила внутрішнього розпорядку в студентських гуртожитках ХДАК (2016 р.);
- Угода на проживання в гуртожитку ХДАК (2015, 2016 р.).

За участі органів студентського самоврядування в академії приймаються рішення про:

- відрахування студентів з ВНЗ та їх поновлення на навчання;
- переведення осіб, які навчаються у ВНЗ за державним замовленням, на навчання за контрактом і навпаки – з контракту на бюджет;
- поселення і виселення осіб, які навчаються в академії, із гуртожитку.

Студради гуртожитків № 1, 2 слідкують за додержанням правил проживання, підтриманням належних побутових умов студентів, за організацією харчування студентів.

Студрада ХДАК проводить організаційні, творчі, просвітницькі, наукові, спортивні, оздоровчі, волонтерські, шефські та ін. заходи.

23 квітня 2016 р. студенти, які проживають у гуртожитках ХДАК, на чолі зі студрадою, провели суботник по наведенню порядку навколо територій гуртожитків. 21-22 квітня 2016 р. на базі ХДАК відбулася всеукраїнська науково-теоретична конференція молодих учених «Культура та інформаційне суспільство XXI століття», в якій взяли участь 264 студенти, аспіранти та молоді вчені з 10 міст України, а також з Польщі, Литви, Латвії. 26 квітня 2016 р. на базі ХДАК відбулася II Міжнародна студентська інтернет-конференція «Інформація. Наука. Бібліотека. Весна» (Львів– Вроцлав – Харків – Мінськ). 5 травня 2016 р. за участі студради відбулося святкування Дня Перемоги.

Завдання та заходи, передбачені новою парадигмою виховної роботи, відповідають тим напрямам виховної роботи ХДАК, що визначені в Концепції національного виховання студентської молоді.

Серед таких заходів варто відзначити:

- Посилення виховної компоненти освітнього процесу, гуманізація та гуманітаризація освітньої діяльності.
- Створення передумов для гармонізації професійного та особистісного зростання викладачів і студентів.

З метою підвищення якості виховної роботи в ХДАК та впровадження професійно орієнтованих технологій у виховній роботі на факультетах академії створюються (або активізують свою роботу вже створені) студентські професійні колективи, тощо.

У ХДАК функціонують понад 20 творчих колективів за професійним спрямуванням студентів, клубів, гуртків за інтересами (театр народного танцю «Заповіт», театр сучасного танцю «ЕСТЕТ», ансамбль бального танцю, театр -

студія «ЕКМАТЕДОС», учбовий театр «Академія», театр естрадного співу «СТЕП», оркестри: естрадно - симфонічний, камерний оркестр «ACADEMUS», народних, духових інструментів; хори - академічний, український народний; ансамбль скрипалів; «VIVAT, Akademia!», ансамблі народної музики: «Стожари», «Цим-Бан-До»; фольклорні гурти «Фарби», «Співаймо», «Зарина»; джазові: оркестр «Біг-Бенд», фольклорний ансамбль «Гільце» «Лада», «Магніфіка», ансамбль «SYMBOL STREAM»; студентська репортерська майстерня, фото клуб та ін.

ХДАК приділяє велику увагу шефській роботі. Так у 2015/2016 н.р. шефська робота велась у трьох основних напрямках:

а) як обов'язкова, пов'язана зі співробітництвом з підшефною санаторною школою-інтернатом I-III ступенів № 10 для дітей хворих цукровим діабетом; б) ініційована факультетами (кафедрами) шефська робота; в) волонтерська діяльність як відносно нова інноваційна форма шефської роботи.

1. Провідним напрямом шефської роботи академії у 2015/2016 навчальному році традиційно залишалася співпраця з підшефною санаторною школою – інтернатом I-III ступеня № 10 для дітей, хворих на цукровий діабет.

Позааудиторна виховна робота в академії проводиться на основі студентського самоврядування, активності та самостійності студентів за умови керівної ролі студентського активу і педагогічної допомоги викладачів.

Добре відомі в Україні спортивні досягнення харківського студентства. Так, студент 2 курсу факультету кіно–, телемистецтва І.С. Ілюшин є членом збірної України з Козацького Двобою, членом збірної Харківської області з кікбоксингу (версія WTKA). Він здобув звання майстра спорту з кікбоксингу та кандидата в майстри спорту з Козацького Двобою, має чорний пояс 1 дан з кікбоксингу, неодноразовий переможець не тільки обласних та всеукраїнських турнірів, але й зумів домогтися високих результатів на чемпіонатах Європи та світу посів перші місця на Чемпіонаті світу з Козацького Двобою, на Чемпіонаті

України з Козацького Двобою, у Кубку України з кікбоксингу ВТКА серед дорослих (2015/2016 рр.).

11. Кадрова політика

Серед стратегічних пріоритетів розвитку ХДАК є кадрове забезпечення освітньо-виховного та науково-творчого процесу, асекурація науково-педагогічними кадрами вищої кваліфікації.

Згідно з «Ліцензованими умовами провадження освітньої діяльності закладів освіти», затвердженими Постановою Кабінету Міністрів України 30 грудня 2015 р. № 1187, підвищуються вимоги до рівня освітньої та наукової діяльності науково-педагогічних працівників. Кожний викладач має відповідати не менше як 3-м показникам освітньо-наукової та практичної діяльності, диференційовано визначених для кожного з 3-х рівнів підготовки фахівців: перший (бакалаврський – 16 показників), другий (магістерський – 16 показників), третій – (освітньо-науковий – 12 показників).

Окрім наявності наукового ступеня та вченого звання, основними вимогами також є:

- обов’язкове поєднання тематики наукової роботи зі змістом предметів, які він викладає;
- оприлюднення результатів науково-дослідницької діяльності в наукометричних та фахових виданнях України;
- поєднання теоретичної і практичної складових викладацької діяльності;
- участь у розробленні нормативної складової вищої освіти України.

Ці вимоги слід враховувати деканам і завідувачам кафедр (особливо випускових) при формуванні штату науково-педагогічних кадрів, керуватися ними при плануванні навантаження.

На початок навчального року в академії працює 322 науково–педагогічні працівники, з них: 249 штатних викладача, 73 – сумісника. Серед штатних викладачів 31 мають науковий ступінь доктора наук, 35 – вчене звання професора;

28–державні почесні звання: 3 – народного артиста України; 10- заслуженого артиста України; 8- заслуженого діяча мистецтв України; 6 заслуженого працівника культури України та ін.; 125 осіб мають наукові ступені кандидатів наук, вчені звання доцентів. Науковий ценз штатних науково–педагогічних працівників ХДАК становить 64%. (По Україні середній показник забезпечення вnz науково-педагогічними працівниками зі ступенями і науковими знаннями становить більше 50%). На перший погляд, наведені показники є задовільними. Проте і цього навчального року слід звернути особливу увагу на підготовку та залучення до освітнього процесу кращих науково-педагогічних працівників вищої кваліфікації. Слід зазначити, що більше половини викладачів, які нині працюють в академії, це її колишні випускники.

Провідну роль у підготовці фахівців відіграють 23 випускові кафедри, 20 з яких очолюють доктори наук, професори. У 2015/2016 н.р. оновлено завідувачів 2-х кафедр з числа докторів наук, професорів: Ю.І. Лошков – кафедра народних інструментів; В.М. Откидач – кафедра інструментів духового та естрадного оркестрів.

На випускових кафедрах працює переважна більшість науково-педагогічних працівників, які мають наукові ступені, вчені звання, державні почесні звання в галузі культури і мистецтва. Так, якщо в цілому по академії частка штатних науково–педагогічних працівників з вченими званнями – 64%, то на випускових кафедрах їх вага сягає 85–100%.

Середній вік науково–педагогічного складу академії становить 47 років.

Слід відзначити прогрес у підготовці докторів і кандидатів наук як на гуманітарних, так і на мистецьких кафедрах. Однак часто випускники аспірантури, котрі вчасно захистили дисертації, не запрошуються кафедрами на викладацьку роботу.

В академії створено резерв на всіх керівників підрозділів, з яким проводиться, на наш погляд, недостатня робота щодо навчання й обміну досвідом управлінської діяльності, ця робота ведеться формально.

Одним із основних показників результативності вузу є його науковий ценз, об'єктивна та якісна розстановка науково-педагогічних кадрів.

Відповідно до вимог сучасного законодавства вищої школи України, IV – найвищий рівень акредитації, можуть отримати та зберегти лише ті ВНЗ, які: мають високий науковий ценз; 2) якісний склад завідувачів кафедрами в цілому та випускових кафедр, зокрема. Вимога єдина – завідувачами кафедр мають бути в першу чергу доктори наук, професори.

7 кафедр академії мають 100% науковий ценз, (філософії та політології, історії України та всесвітньої історії, бібліотекознавства та соціальних комунікацій, бібліографознавства та інформаційно-бібліографічної діяльності, документознавства та книгознавства, інформаційно – документних систем, інформаційних технологій).

Однак є кафедри, де науковий ценз нижче середньоакадемічного, і цю проблему не вдалося вирішити у минулому навчальному році.

Суттєвою кадровою проблемою залишається доцільність залучення фахівців до освітнього процесу на засадах сумісництва, кількість яких дещо збільшилася з 64 до 73 осіб.

Ще одна кадрова проблеми, яка має трансформуватися в площину реальних дій, це створення дієвої роботи з кадровим резервом. Слід перейти від практики простого переліку імен, здатних у перспективі посісти ключові посади в академії до активного залучення претендентів до розроблення стратегічних і тактичних програм перспективного розвитку вищої освіти України в цілому і ХДАК, зокрема. Це дасть змогу на цілком об'єктивних засадах визначитися щодо кадрового резерву ХДАК.

аспірантури чи докторантури успішно захистили або подали до спецрад свої дисертації

13 . Фінанси. Бюджет

Традиційно складним є питання фінансування вищої школи. За відсутності протягом значного проміжку часу затвердженого держбюджету, академія змушена була економно і раціонально використовувати наявні державні та власні кошти.

Незважаючи на об'єктивні труднощі, минулого навчального року у фінансовому відношенні, академією в повному обсязі та без затримок було здійснено виплату студентам стипендій, зарплатні та відпускних науково-педагогічному складу та співробітникам ХДАК. Академія не має кредиторської та дебіторської заборгованості. У повному обсязі здійснені платежі до соціальних фондів тощо.

Основні фінансові показники за 2015/2016 н. р.

Надійшло коштів за звітний період по загальному фонду 34629,9 тис. грн

Профінансовано в повному обсязі.

Заробітна плата та відпускні нараховані по ХДАК

в повному обсязі і своєчасно

Заробітна плата викладачів складає: 6710,1 тис.грн..

в т.ч. фонд заробітної плати по окладам 5518,1 тис.грн.

вислуга років 782,0 тис.грн

матеріальна допомога на оздоровлення 410,0 тис грн

індексація 0,00 тис. грн

Для обслуговуючого складу: 6934,6 тис грн

в т.ч. фонд заробітної плати по окладам 6265,8 тис.грн.

вислуга років 455,2 тис.грн.

індексація – 0,00 тис грн

премії 59,3 тис.грн.

матеріальна допомога на оздоровлення 154,3тис.грн

погодинка 63,3 тис.грн.

Стипендіальний фонд складає 9198,0 тис.грн.

в т.ч.: індексація 141,9 тис.грн.

премії студентам 12,0 тис.грн.

матеріальна допомога	5,8 тис.грн.
Грошові кошти для придбання одягу, літератури, харчування сиріт	624,5 тис.грн.
в т.ч.: одяг	40,0 тис грн тис.грн.
література	30,00 тис.грн.
харчування	554,5 тис.грн.
Заборгованість по оплаті комунальних послуг та енергоносіїв відсутня.	
Надійшло коштів всього	13501,2тис.грн.
Заробітна плата всього по ХДАК	7189,0 тис.грн.
Заробітна плата викладачів складає	4575,6 тис.грн.
В т.ч. по ставкам викладачів складає:	3957,6 тис.грн.
вислуга років	429,1 тис.грн.
матеріальна допомога на оздоровлення	162,8 тис.грн.
Матеріальна допомога	26,1тис.грн.
індексація	0,00 тис. грн..
шість окладів при звільненні	0 тис.грн
Заробітна плата обслуговуючого персоналу всього	2613,4 тис.грн.
в т.ч. заробітна плата для обслуговуючого персоналу по ставкам:	2406,3 тис.грн.
вислуга років	140,4 тис.грн.
матеріальна допомога на оздоровлення	47,8 тис.грн.
матеріальна допомога	18,9 тис.грн.
індексація	0,00 тис.грн.
погодинка	368,1 тис.грн.
Придбання матеріалів, обладнання та інвентаря складає	315,3 тис.грн.
Поточний ремонт	88,6 тис.грн.
Придбання основних фондів складає	86,2 тис.грн.
Капітальний ремонт будинків, споруд складає	157,3 тис.грн.

14. Матеріально-технічна база

На сьогодні на балансі академії утримується 5 навчальних корпусів та 2 гуртожитки. Навчальні аудиторії, лабораторії, кабінети розташовані в п'яти будинках, три з яких споруджені на початку XIX ст., а два інших – в кінці XIX – поч. XX ст. Всі п'ять корпусів повністю пристосовані до навчальних потреб. Крім того, додаткові спеціалізовані хореографічні аудиторії, читальні зали, аудиторії для самостійної роботи студентів факультету музичного мистецтва з відповідним музичним інструментарієм обладнані в нежилых приміщеннях першого поверху гуртожитків академії. Навчальна площа будівель на 1.09.2016 р. складає 12432 кв.м.

Крім того, для проведення теоретичних, практичних та індивідуальних занять зі спеціальних дисциплін, практичної підготовки студентів академія у відповідності до укладених у 2016 році угод про співпрацю з Харківською обласною державною телерадіокомпанією, Харківським державним академічним драматичним театром ім. Т. Шевченка, Харківським обласним театром для дітей та юнацтва. У свою чергу академія надає науково-методичну допомогу зазначеним установам, залучає їх співробітників до участі у наукових конференціях та творчих заходах, готує фахівців для подальшого працевлаштування в театральних-концертних установах міста, на студіях обласної держтелерадіокомпанії. Така творча співпраця з профільними установами і організаціями надає можливість повністю забезпечити якісну теоретичну, фундаментальну та спеціальну підготовку фахівців.

Нині на одного студента денної форми навчання припадає майже 20 кв.м навчальної площі. Питома навчальна площа на одного студента, виходячи з сумарного ліцензованого контингенту студентів, (Ф/ЛК) становить 9,8 кв.м. Використання навчальних приміщень академії та профільних культурно-мистецьких закладів дозволяє проводити навчальний процес в одну зміну. В другій половині дня (після 14.00) проводяться індивідуальні заняття зі студентами денного відділення, а також навчальний процес на заочному відділенні.

Усі будівлі обладнані системами центрального опалення, системами вентиляції, водопостачання та каналізації, а гуртожитки – системами газопостачання та гарячою водою. Санітарно-гігієнічні норми повністю виконуються.

Гуртожитки забезпечені м'яким інвентарем. Для нормального функціонування навчальних корпусів та гуртожитків академії було придбано канцелярські товари, побутова хімія, господарські товари. Загальна сума витрат на підтримку та забезпечення матеріально-технічної бази склала 58,6 тис. грн.

У розпорядження студентів, викладачів і науковців обладнані читальні зали бібліотеки (понад 200 місць), книжковий фонд якої складає понад 400 тис. примірників, електронний читальний зал, інтернет-ресурси.

Таким чином, навчальні площі, спеціалізовані навчальні приміщення, відповідне обладнання надає можливість академії якісно організувати освітній процес за всіма напрямками і спеціальностями.

У Харківській державній академії культури постійно проводяться та виконуються заходи щодо зміцнення матеріально-технічної бази, а саме проводяться поточні ремонти для підтримання аудиторного фонду, допоміжних приміщень та гуртожитків на 33,5 тис. грн. У 2016 році було виконано загальнобудівельні роботи в навчальних корпусах та гуртожитках. Постійно ведуться роботи з профілактичного ремонту систем гарячого та холодного водопостачання в гуртожитках та корпусах академії.

Для забезпечення безперебійного виконання освітнього процесу та функціонування гуртожитків – проведені заміри опору ізоляції електричних мереж, перевірка та прочистка вентиляційних каналів.

Гуртожитки та навчальні корпуси на сьогоднішній день забезпечені необхідним інвентарем, укомплектовані меблями, музичними інструментами та іншим.

Ректор

В. М. Шейко